

Oddělení Státní bezpečnosti
N á c h o d.

Č.j.: SB - 00 141 /68.

Dne 31.října 1968.

~~PŘÍSNĚ TAJNĚ~~

Výtisk č.: 1

Správa Státní bezpečnosti
vnitřní oddělení

H r a d e c   K r á l o v é.

Analyza státobezpečnostní situace v okrese Náchod.
K č.j. SB-0046/01-68 ze dne 27.9.1968.

Počet listů: 1

- 1) a) Ve dnech 22.10. až 27.10.1968 vycestoval TS NOVOTNÝ do Rakouska. Této jeho cesty bylo využito k plnění zpravodajského úkolu ve spolupráci s 1.oddělením S-StB. Úkolem TS NOVOTNÉHO bylo, aby pod vhodnou legendou provedl kontakt na francouzského vojenského atašé ve Vídni Adalberta KACZMARIKA. Styk byl uskutečněn dne 26.10.1968 prostřednictvím obchodního zástupce Friedricha WILHELMA z Vídně, který je s NOVOTNÝM v úzkém styku. Tohoto dne kolem 19.hodiny odejel TS NOVOTNÝ po předchozím ujednání s WILHELMEM a jeho manželkou do bytu KACZMARIKA, bytem Vídeň, Bachplatz. Osobně je přijal KACZMARIK, který je uvedl do přijímacího salonku. Po jejich příchodu vzápětí přijeli další hosté a to zástupce vojenského atašé USA ve Vídni se svojí manželkou, o kterém se NOVOTNÝ dověděl, že má hodnost majora a křestní jméno "Jožka" (příjmení si spolupracovník nezapamatoval). V bytě KACZMARIKA byli všichni pohoštěni a kolem 20.hodiny celá společnost odejela do hotelu SACHER, kde byl pořádán ve zvláštním salonku KACZMARIKEM banket. Hosté se bavili navzájem. TS NOVOTNÉMU se však ponejvíce věnoval sám KACZMARIK. V rozhovoru se NOVOTNÉHO vyptával kde pracuje, co dělá v zaměstnání a co jejich podnik vyrábí. Při rozhovoru o situaci v ČSSR se dotazoval, zda jsou v místě bydliště TS NOVOTNÉHO vojska Varšavské smlouvy.

Na tento dotaz odpověděl NOVOTNÝ že nikoliv, ale že jsou soustředěna u Jaroměře, poblíže silnice, takže jsou při průjezdu dobře vidět. Pak se KACZMARIK dotazoval na pasové formality, zejména na to, jak je to nyní s výjezdem z ČSSR do KS, zda nejsou činěny čs.občanům ze strany našich úřadů nějaké potíže. K tomu KACZMARIK dodal, že jejich úřady je do ČSSR nepouští a v případě, chtěl-li by vycestovat, že je kolem toho hodně schvalování. Jiných dotazů k NOVOTNÉMU neměl. Z hotelu SACHER pak všichni společně odejeli před půlnocí do bytu WILHELMA. NOVOTNÝ jel ve voze společně s KACZMARIKEM a paní WILHELMOVOU. V bytě WILHELMA se pak pokračovalo v družné zábavě asi do 02,00 hodin. Zde pak v rozhovoru KACZMARIKOVÁ žádala NOVOTNÉHO, zda by jí nemohl v ČSSR obstarat nějaké sklo (má se jednat o broušené košíčky), což jí TS přislíbil, že až pojedou do Rakouska tak jí žádané přiveze. Do toho se vmísil KACZMARIK a podotkl "ale jen tehdy, nebude-li to pro něho nebezpečné". Při loučení se KACZMARIK TS NOVOTNÉHO dotazoval, kdy opět do Rakouska přijede a projevil přání opětného setkání. Podrobné výtěžení bude postoupeno 1.oddělení 2.odboru S-StB.

b) Negativní.

c) Negativní.

2) a) Za měsíc říjen 1968 byly zjištěny následující průjezdy CD:

LOVE Gilbert, nar.27.6.1925, britský diplomat akreditovaný v PLR, projížděl osobním autem WZ-02-51 (CD) dne 3.10.1968 z Polska do ČSSR

GOLD Joel, nar.30.10.1940, USA diplomat akreditovaný v PLR, projížděl osobním vozem WZ-40-02 (CD) dne 7.10.1968 z Polska do ČSSR

NATAMURA Shigera, nar.31.8.1911 a NATAMURA Mitsuko, japonská diplomaté akreditovaní v PLR, projížděli osobním vozem WZ-28-43 (CD) dne 18.10.1968 z Polska do ČSSR

ALVECH Silva Orlanda, nar.11.3.1927, brazilský diplomat, projížděla osobním vozem WZ-48-26 (CD) dne 22.10.1968 z Polska do ČSSR.

Dne 25.10.1968 v 11,10 hodin projel Jaroměří v prostoru

vojenských oprav u nádraží francouzský diplomatický vůz DD-26-03 (CD) ČS. Vojenskou hlídkou bylo zjištěno, že ve vozidle seděli 2 osoby, z nichž jedna fotografovala ve směru na vojenské opravy. Z místa kudy vůz projížděl je vidět část bojové techniky.

- b) V průběhu měsíce října 1968 bylo v rámci okresu hlášeno k pobytu 72 VC z KS. Z tohoto počtu byli 3 montéři a to 2 švýc. st. přísl. v n.p. Chronotechna N. Město nad Metují a 1 ital. st. příslušník v n.p. Rubena Náchod. K uvedeným VC nebyly získány závadové poznatky StB charakteru. Z celkového počtu 72 VC bylo ubytováno jen krátkodobě na hotelích 56 a to převážně jen na jednu noc (transitní VC). U našich občanů bylo ubytováno 16 VC. Zde se jednalo vesměs o osoby ve 4. kategorii (nezajímaví).

Při styku TS NOVOTNÉHO s VC Theodorem SWATKEM, obchodním zástupcem z Vídně dne 4.10.1968 v Praze, předal SWATEK TS NOVOTNÉMU brožuru, vydanou FIŠEROVÝM NAKLADATELSTVÍM ve Frankfurtu nad Mohanem pod názvem "Trestní akce proti bratrskému státu" "Fall ČSSR". Při předání SWATEK zdůraznil, že brožuru přivezl speciálně pro NOVOTNÉHO, aby se v ní dočetl pravdu o obsazení ČSSR. Brožura byla postoupena 2. odboru S-StB.

- 3) a) Během měsíce října 1968 se projeví další případy emigrace čs. občanů z našeho okresu. V porovnání od 20.8. do 30.9., kdy bylo zjištěno 12 případů emigrace, počet případů v tomto měsíci vzrostl na celkem 19 případů emigrace, z nichž je prověřeno v 15 případech, že se tyto osoby do ČSSR již nechtějí vrátit. Ve většině případů se jedná o nekvalifikované osoby. Z významnějších osob se jedná o Ing. Otto SCHÖNBAUMA, vývojového pracovníka n.p. ZAZ Jaroměř, bytem Dvůr Králové nad Labem, okr. Trutnov, který emigroval pod záminkou služební cesty do NSR. Vzhledem k místní příslušnosti byl případ předán k dalšímu opatření na O-StB Trutnov. Na ostatní osoby je soustřeďována dokumentace k návrhu na zahájení trestního stíhání. Operativním vyhledáváním byl získán poznatek o tom, že býv. redaktor okresního časopisu NOVÝ ČAS v Náchodě ČEJKA, který emigroval v srpnu do Švýcarska, je zaměstnán jako umývač nádobí v jednom z hotelů a hodlá se podle písemného

sdělení rodičům manželky do Náchoda vrátit do konce roku zpět do ČSSR. Pobyť v zahraničí si nechal údajně dodatečně prodloužit naším ZÚ. Rodiče manželky LITAVCOVI mají podanou žádost o vycestování na soukromou návštěvu do Švýcarska.

- b) V tomto měsíci se vrátilo z KS celkem 162 občanů z našeho okresu. Vytěžováním vytypovaných výjezdářů byly získány pouze všeobecné poznatky o situaci v zahraničí a činnosti některých emigrantů z našeho okresu. Žádný z vytěžovaných výjezdářů nebyl kontaktován pracovníky cizí rozvědky. Jako zajímavější lze uvést následující poznatky:
- Vytěžením Jaroslava JEZBERY, vyr.náměstka n.p.Tepna Náchod, který se vrátil ze služební cesty společně s hosp.technickými pracovníky Tepny HAVLÍČKEM a ŽÍDKEM ze Švýcarska, kde byli v době od 30.9. do 5.10., bylo zjištěno, že po příletu do Zurichu je očekával na letišti Jiří RAJSKÝ, býv.technik n.p.Tepna Náchod, který emigroval do NSR v srpnu t.r.Ten je informoval o tom, že hodlá v NSR zůstat asi 2 roky, že v současné době pracuje jako pomocný dělník u fy.Gabriel HEROSE v Konstanz, NSR, protože pro lidi jeho profese je uplatnění jen v pomocných pracech.Je zaměstnán společně s dělníky turecké, španělské a italské národnosti.Dále se vytěžovaný setkal v hotelu v Zurichu s čs.emigranty, kteří byli v hotelu ubytováni.Bylo vidět, že tito mají velké finanční potíže a vzájemně se mezi sebou utěšovali v tom, že stravování a ubytování jim musí zajistit městský úřad. Na letišti se dále setkali s dalšími čs.emigranty, kteří po příletech letadel navazují styk s našimi občany, žádají o zprávy z domova, čs.noviny a finanční podporu.Dále se setkali s čs.emigrantem Karlem PŘÍHODOU, býv.vedoucím obchodu Sportovní potřeby v Peci pod Bněžkou, okr.Trutnov, kterýb je zaměstnán v obchodě v Davosu a který je přesvědčoval k emigraci.
- Vytěžením Otto KUDELKY, úředníka MPKS Náchod, který se zúčastnil leteckého zájezdu do USA a Kanady ve dnech 11.9. - 1.10 s Čedokem bylo zjištěno, že po přistání letadla v New Yorku byl příjezd natáčen americkou televizí a radaktoři se pokoušeli o interwiev s našimi občany.Jednalo se totiž o první čs.letadlo, které do USA přilétalo po přerušení letů ČSA.Většina občanů interwiev odmítla, odpovídal pouze prof.UHLÍŘ z Brna, který s redaktory hovořil

anglicky. Z účastníků zájezdu emigroval v Chicagu jistý URBÁNEK, býv. vedoucí Drogerie v Maldé Boleslavi, v Miami Ing. TRTÍK z Prahy a ve Washingtonu Ing. BLAŽÍČEK z Ostravy, kromě dalších mladších osob a jedné staré ženy. Tyto osoby měly většinou v zahraničí příbuzné nebo byly již na emigraci připraveny z domova. Při návštěvě Bílého domu ve Washingtonu se vytěžovaný setkal s jistou I. VESELOU ze Stropkova, okr. Bardejov, která emigrovala asi před 5 měsíci a nyní je zaměstnána v kiosku jako prodavačka. Na celou výpravu silně působila propaganda, prováděná zejména čs. emigranty na letišti v New Yorku, kteří našim občanům slibovali různé výhody a podávali zkreslené informace o situaci v ČSSR, jako o údajných bouřích občanů na Václavském náměstí v Praze a pod., což u některých občanů vzbuzovalo obavy z návrtatu do vlasti. Slibovali dále podporu od vlády USA ve výši 300 amer. dolarů a zdarma ubytování. Z těchto prapagandistů zejména aktivně vystupoval jistý ASHENTALER (nebo podobně), údajně býv. pilot čs. stíhačky, který ilegálně asi před 5 lety přelétl čs. hranice do zahraničí.

Vytěžením Antonína JIRÁSKA ml., číšníka hotelu Beránek v Náchodě, který uskutečnil soukromý turistický výjezd do Vídně ve dnech od 5. do 10. 10. 1968 bylo zjištěno, že se ve Vídni sešel s uprchlíkem z Ostravska, býv. Náchodákem Miroslavem POLOU, který má ve Vídni textilní obchod. U POLA byl společně s výjezdáři Zdenko KUŤÁKEM, Líbou PETŘÍKOVOU, Bořivojem KERNEREM a Evou ZELENOU, kteří se všichni rozhodli pro emigraci a byli již zřejmě domluveni z domova. JIRÁSEK se zúčastnil spolu s KUŤÁKEM a PETŘÍKOVOU jednání na kanadském zastupit. úřadě ve Vídni o možnosti emigrace do Kanady. Bylo jim slíbeno zaměstnání, ale jen v určitých částech Kanady, konkrétně se rozhodli pro Vancouver. Rozhodně bylo odmítnuto jejich vystěhování do ONTARIA, QUEBECKU a protoru Montrealu. Od KERNERA a ZELENÉ se vytěžovaný dověděl, že tito se byli informovat na možnost vystěhování na austr. zast. úřadě ve Vídni a tam jim bylo přislíbeno zaměstnání a možnost zakoupení rodinného domu na 25-letý úvěr.

Záznamy o vytěžení se postupují 4. odd. 2. odboru S-StB.

Operativním vyhledáváním a rozborem mezi našimi občany, vyjíždějícími do KS bylo ve 2 případech zjištěno, že vyjíždějící čs. občané rozvazují pracovní poměr se zaměstnavatelem v ČSSR

s tím, že budou zaměstnání v KS. Konkrétně se jedná o dílovedoucího v n.p. Chronotechna N. Město nad Metují Augustina STŘEDU, nar. 14.12.1918, bytem Nové Město n. Metují a jeho dcery Hany STŘEDOVÉ, nar. 24.11.1948, který si sjednal zaměstnání u fy. MICHEL ve Švýcarsku. V druhém případě se jedná o Milana DOUBKA, nar. 19.7.1942, bytem Hronov, který rozvázal pracovní poměr v n.p. Rubena Náchod. V současné době žádá o výjezd na dobu 180 dnů s manželkou a dětmi s tím, že v NSR má sjednáno výhodnější zaměstnání jako fotograf. DOUBEK má široké styky na horolezce v NSR a redaktora horolezeckého časopisu Toni HIEBELERA.

Uvedené příklady uvádím proto, že je zde nebezpečí, stane-li se toto známo širší veřejnosti, aby nám tímto způsobem neodcházel z ČSSR další kvalifikované osoby.

Obdobně u osob, které v současné době zneužily výjezdu do KS k emigraci, se projevuje snaha legalizovat pobyt v KS tím, že písemně žádají o prodloužení pobytu a zaměstnavatele o udělení neplacené dovolené (např. BRÁT Karel, Ing. SCHÖNBAUM Otto, RAJSKÝ Jiří).

Agenturní cestou byl dále získán poznatek o tom, že obchodní zástupce Friedrich WILHELM z Vídně pověřil jistého OLIVU z Vídně (bližší data nezjištěna), aby zprostředkoval emigrujícímu čs. občanu KARASOVI zaměstnání u fy. MEYER v NSR. KARAS nebyl ustanoven, ale má se jednat o odborníka z oboru textil.

- 4) a) Závadové poznatky nebyly zjištěny.
- b) Závadové poznatky nebyly zjištěny.
- c) Závadové poznatky nebyly zjištěny.
- d) Dne 9.10.1968 byly ve večerních hodinách rozhozeny v Červeném Kostelci, okr. Náchod letáky, žádající rehabilitaci řím. kat. kněze VORALA Aloise. V letáčích byli napadáni občané z Červeného Kostelce, kteří měli být příčinou uvěznění jmenovaného kněze. Jedná se o jistého řezníka ŠIMKA, dále občanku NYMŠOVOU a manželů LOKVENCOVÝCH. Letáky v počtu 15 kusů byly vytištěny ruční tiskárnou na bílém papíře, vytrženém pravděpodobně z bloku formátu A 4. Vzhledem k tomu, že obsah letáků neměl protistátní charakter, byl případ předán k dalšímu opatření OkrO-VB Náchod.

Operativním šetřením bylo zjištěno, že v uplynulém týdnu

byla organisována připomínková akce k dělnickým polské národnosti a to v n.p.KOVOPOL, závod Broumov a v závodě n.p.Veba v Broumově-Velké Vsi.V n.p.KOVOPOL, závod Broumov tuto akci organisoval předseda ZV ROH UŽDIL, bezpartijní občan a v závodě Veba Velká Ves rovněž předseda ZV ROH Jaroslav JIRMAN, předseda místní organisace lidové strany v Broumově, který byl dříve odsouzen na 10 let odnětí svobody. Důvodem k organisování této připomínkové akce bylo údajně to, že ČSSS a Čs.st.lesy využily deštivého počasí k udělení volna k nákupu pro polské pracovnice, Protože to bylo v jednom dnu, nakupovalo v té době v Broumově v obchodech nezvyklé množství polských žen, což bylo několika občany kritizováno. To využili po lednu zvolení funkcionáři odborových organisací JIRMAN a UŽDIL k tomu, aby získali popularitu u osazenstva ve svých závodech. Akce se nesetkala pro odpor většiny zaměstnanců s úspěchem. O situaci byl informován ved.tajemník OV KSČ a předseda ONV Náchod.

V n.p.Veba, závod Broumov - Olivětín se v současné době připravují volby do ZV ROH. Projevuje se snaha jinostraníků a lidovců, podchytit současný odpor bezpartijních ke komunistům k tomu, aby členové KSČ nebyli zvoleni do funkcí v ZV ROH, tak jako tomu bylo v závodech, kde se volby konaly po lednu 1968. S požadavkem zařadit na kandidátku do ZV ROH vystoupil jistý CHALOUPKA, člen lidové strany, amnestant, který byl původně navrhován jen do revizní komise. Jeho přívrženci počítají s tím, že když bude do ZV ROH zvolen, dosavadní předseda ZV ROH František KUČERA nepřijme funkci předsedy v novém ZV ROH a bude na funkci předsedy protlačen CHALOUPKA. Jedná se podobnou taktiku, jaká byla použita u JIRMANA ve Vebě Broumov-Velká Ves a u CHMELÍKA ve Vebě 03 v Meziměstí. O situaci byl informován ved.taj.OV KSČ.

5) a) Nebyly zjištěny poznatky.

b) Dne 30.10.1968 v dopoledních a odpoledních hodinách došlo k odsunu polských vojenských jednotek, které byly soustředěny v prostoru Jaroměř. Organisovaným opatřením ve spolupráci s VKR nebyly zjištěny žádné provokace se strany našich občanů ani konkrétní zájem ze strany VC nebo CD.

- 6) a) Stávající agenturní síť je zaměřována na odhalování protistátní nepř.činnosti jak vnějšího, tak i vnitřního nepřítele.Současně je využívána k získávání přehledu o vnitropolitické situace v okrese a k procesu konsolidace poměrů.TS NOVOTNÝ a TS SIMCA pracují na konkrétních akcích ve vztahu do zahraničí.Vzhledem ke konsolidaci situace a za účelem získání většího toku informací pro státobezpečnostní potřebu bude proveden rozbor u těch spolupracovníků, kteří sice nemají možnost ve vztahu do zahraničí, ale mohou podávat informace o vnitropolitické situaci v okrese, s vhodnými bude nadále udržován kontakt.
- b) V průběhu měsíce byla zpracována dokumentace a předloženy 2 návrhy na zahájení trestního stíhání pro trestný čin podle paragrafu 109 tr.zákona "opuštění republiky".
- c) Negativní.
- 7) a) Morálně politický stav příslušníků zdejšího O-StB lze hodnotit kladně.Pracovní morálka se zlepšila a všemi pracovníky byl zaujat jednotný postoj k plnění vytyčených služebních úkolů.
- b) Extrémní projevy nebo anarchistické nálady se ve zdejším kolektivu nevyskytují.
- c) V měsíci říjnu došlo k vyřešení dočasného přemístění kpt.BRODECKÉHO trvalým přemístěním na OPK Běloves.Pokud jde o nstržm.SUCHÁNKA dojde k přemístění na OPK Běloves podle informace KOO KS SNB k 1.12.1968.Současný stav na O-StB Náchod je 1 * 5 oper.prac., referentka spisů a řidič.

Náčelník O-StB:
 (mjr. *L a n g* František)

Vyhotoveno ve 2 výt. o 8 listech.
 Výt.č. 1 - S-StB, vnitř.odd.
 Výt.č. 2 - pro spis.